

**Školský výchovný program
Školského klubu detí
pre žiakov s mentálnym postihnutím**

OBSAH

1. Úvodné identifikačné údaje	3
2. Názov výchovného programu	4
3. Vymedzenie cieľov a poslanie výchovy.....	4
4. Formy výchovy a vzdelávania.....	6
5. Tematické oblasti výchovy.....	6
5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy.....	8
5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami.....	8
5.1.2 Sebarozvoj a svet práce.....	9
5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda.....	10
5.1.4 Spoločnosť a príroda.....	11
5.1.5 Kultúra a umenie.....	12
6. Výchovný jazyk.....	13
7. Personálne zabezpečenie.....	13
8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove.....	13
9. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov.....	14

Motto školského zariadenia: Výchova je najväčšia a najťažšia úloha, ktorú možno uložiť človeku. / Kant /

1. Úvodné identifikačné údaje :

Forma výchovy a vzdelávania : denná

Výchovný jazyk: slovenský

Druh školského zariadenia: štátne

Názov školského zariadenia : Školský klub detí, súčasť Spojenej školy Skalica

Adresa : Jatočná 4, 909 01 Skalica

IČO : 35630043

Riaditeľ školského klubu detí: PaedDr. Renáta Jankovová

Telefón : 034/6644295

Email : szsskalica@slovanet.sk

Zriaďovateľ: Regionálny úrad školskej správy v Trnave

Adresa : Vajanského 2, 917 01 Trnava

Miesto vydania a platnosť dokumentu od : Jatočná 4, Skalica, od 1. septembra 2023

Dátum prerokovania v pedagogickej rade : 28.8. 2023

Dátum prerokovania v rade školy : 20.9.2023

2. NÁZOV VÝCHOVNÉHO PROGRAMU

Školský výchovný program Školského klubu detí pre žiakov s mentálnym postihnutím

3. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Školský klub detí /ŠKD/ je súčasťou Spojenej školy v Skalici a využíva pre svoju činnosť jednu triedu, počítačovú učebňu, kuchynku a priestory školy, ktoré pre plnenie svojich konkrétnych úloh potrebuje/ školský dvor, dielňu, triedu s TV a DVD.../

Má zabezpečený bezbariérový prístup a úpravy hygienických zariadení pre potreby žiakov so zdravotným znevýhodnením, pretože zabezpečuje výchovu a vzdelávanie pre žiakov so ŠVVP. Nakoľko sa v budove školy nenachádza jedáleň, strava sa žiakom zabezpečuje v jedálni Strednej zdravotníckej školy, ktorá sídli hneď v susedstve našej budovy.

Materiálne vybavenie ŠKD je priemerné, pomôcky sú zabezpečené podľa finančných možností školy. V triede ŠKD je nainštalovaná nová interaktívna tabuľa a k dispozícii sú aj dva počítače, ktoré sú v dobrom stave a využívajú sa na obohatenie vedomostí a zručností pri práci s IKT. Pracovné dielne sú po materiálnej stránke dobre vybavené všetkými potrebnými pracovnými nástrojmi, priestory kuchynky sa pomerne často využívajú na získavanie zručností potrebných pre získanie samostatnosti.

Žiaci ŠKD majú diagnostikované mentálne postihnutie. Ich zdravotné znevýhodnenie im zamedzuje vzdelávanie v bežnom type základnej školy a tým i možnosť navštevovať ŠKD na tomto type školy. ŠKD navštevujú žiaci s ľahkým mentálnym postihnutím, so stredným mentálnym postihnutím a s autizmom. Veľa dochádzajúcich žiakov je z okolitých obcí - Vrádište, Radošovce, Prietržka, Popudinské Močidlany, Mokrá Háj, Chropov, Holíč .

Prioritne ŠKD navštevujú žiaci nižších ročníkov a cestujúci.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno- vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie,
- získať čo najväčšiu samostatnosť žiakov,
- maximálne rozvíjať manuálne zručnosti žiakov podľa ich schopností a možností,
- rozvojom záujmovej činnosti sa zamerať na zvýšenie sebavedomia,
- zamedziť kriminalite a drogovým závislostiam žiakov prostredníctvom ponuky iných aktivít
- budovať v žiakoch kladný vzťah k životnému prostrediu a jeho ochrane,
- posilňovať priaznivú pracovnú atmosféru v kolektíve žiakov, schopnosť pomáhať iným
- rozvíjať manuálne zručnosti potrebné pre praktický život
- v spolupráci s rodinou vychovávať pracovitých a zodpovedných ľudí
- podporovať záujmy, osobnosť a schopnosti každého dieťaťa a žiaka

4. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA:

Výchova v ŠKD prebieha v dňoch školského vyučovania. Pred vyučovaním v čase od 6.30 hod. do 7.45 hod. a po skončení vyučovania v čase od 11.25 hod. do minimálne 14.30 hod. maximálne do 16.00 hod. / podľa potrieb žiakov a ich zákonných zástupcov /. Je realizovaná v jednom oddelení ŠKD (podľa počtu žiakov možnosť zvýšiť počet oddelení).

5.TÉMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania. Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania.

V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so

vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život. Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy :

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami:

Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.

2. Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.

3. Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.

4. Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.

5. Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).

6. Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.

7. Osvojovať si komunikačnú etiku.

8. Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

5.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy:

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebazpoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa.

Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé

myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné

pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce:

1. Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2. Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3. Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4. Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5. Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6. Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7. Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8. Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy:

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.

Motivácia, aspirácie, túžby.

Postoje, názory.

Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.

Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života.

Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda:

1. Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2. Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3. Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4. Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5. Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6. Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7. Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8. Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9. Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebaopoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
10. Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
11. Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

5.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy:

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda:

1. Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2. Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3. Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4. Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5. Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6. Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7. Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

5.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy:

Kultúrne dedičstvo – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie:

1. Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety spevákovej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2. Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3. Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4. Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5. Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6. Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7. Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky

6.VÝCHOVNÝ JAZYK:

V našom ŠKD je výchovným jazykom štátny jazyk SR - **slovenský jazyk**.

7.PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE:

Pedagogickí zamestnanci ŠKD musia spĺňať pedagogickú i odbornú spôsobilosť. Kvalifikačný predpoklad pre prácu vychovávateľky je minimálne stredoškolské vzdelanie a absolvovanie rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky pre vychovávateľov. Je potrebná flexibilita, tvorivosť, iniciatívnosť, otvorenosť novým prístupom, zodpovedný prístup a najmä dobrý vzťah k žiakom.

Ďalšiemu a neustálemu vzdelávaniu sa venuje zvýšená pozornosť a podpora . Vedenie školy vytvára pre študujúcich zamestnancov priaznivé podmienky .

8. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE:

Pri výchove a vzdelávaní sa venuje naozaj zvýšená pozornosť bezpečnosti a ochrane zdravia.. Žiaci sú neustále poučovaní o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci pred i počas svojich zamestnaní. V skupine je neustále prítomný dozor. Osvetlenie tried je dostatočné, vykurovanie je prostredníctvom Strednej školy zdravotníckej. Vetranie tried majú na starosti pedagóg, pracovníci a upratovačka. Čísla prvej pomoci sú na nástenke a žiaci sa ich učia priebežne. Na škole prebiehajú pravidelné školenia zamestnancov o bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia a taktiež pravidelné kontroly a revízie elektrických zariadení. Odborné učebne sú vybavené bezpečnostnými pokynmi pre žiakov a vyučujúcich. V škole je školská lekárnička a prenosná lekárnička pre potreby výletov a pobytov mimo priestorov školy, ktoré sú vybavené podľa predpisov a pravidelne sa kontrolujú a doplňujú. Počas výchovy je zabezpečený vhodný

pitný a stravovací režim. V priestoroch školy a ŠKD je zákaz fajčenia, pitia alkoholu a používania omamných látok.

9. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ A ŽIAKOV:

Hodnotenie žiakov má informatívnu, motivačnú a korekčnú funkciu .

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov sa bude využívať počas celej výchovnej činnosti. Základnými prvkami tohto systému budú pravidelnosť, systematickosť, dôslednosť a spravodlivosť. Pri kontrole a hodnotení žiakov sa bude prihliadať najmä na druh a stupeň ich zdravotného znevýhodnenia.

Pri hodnotení sa bude uplatňovať objektívnosť, primeraná náročnosť, pedagogický takt. Ďalej sa bude zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia žiakov.

Podklady na hodnotenie výsledkov a správania žiaka sa získajú:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka s osobitným zameraním na manuálnu zručnosť a na celkovú vyspelosť,
- konzultáciami s vyučujúcimi, podľa potreby s výchovnou poradkyňou, psychológom, lekárom a logopédom ,
- rozhovormi so žiakom, zákonnými zástupcami žiaka.

Na hodnotenie sa budú používať najmä tieto metódy:

**pozorovanie, rozhovor, analýza výsledkov prác,
individuálny prístup, povzbudenie, aktivácia, vysvetlenie.**